

βόλησε μέσα του και κάποια νικήτρα, ως τοῦ φάνηκε τὴ στιγμήν εκείνη, δύναμη πλημμύρισε ὅλα τὰ νεῦρά του.

Καὶ ψιθύρισε ἀνάμεσα στὰ δόντια του ὁ Κοσμάς·

— Τί ἀνόητος πού εἰμαι, νὰ τὸ πιστεύω καὶ γὼ πὼς δὲν μπορῶ νὰ ὑποτάξω τὸν ἑαυτὸ μου! Τὼρ ἄμέσως θὰ πάω σπῖτι μου καὶ θ' ἀρχινήσω τὴ δουλιὰ μου, μιὰ σωστὴ δουλιὰ. Σήμερα θὰ δουλέψω ἴσαμε τὸ βασιλεῖμα τοῦ ἡλίου. Δὲν ἔχει πιὰ χορατὰ. Δουλιὰ, δουλιὰ. Οἱ ἐλπίδες μου δὲ θὰ μείνουν ἀκαρπες. Τὸνεῖρό μου θὰ λάβῃ σάρκα.

Κ' ἔτρεξε μ' ἀπόφαση στὸ σπῖτι του ὁ Κοσμάς. Κάθισε στὸ γραφεῖό του κοντὰ κ' ἄρχισε νὰ γράφῃ. Ἔσυρε πέντε δέκα γραμμὲς, καὶ σηκώθηκε νὰ πάρῃ μιὰ βόλτα μέσα στὴν κάμαρά του. Κεῖποι στενοχώρια τὸν ἐπῆγε. Θυμήθηκε τοὺς φίλους του καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ πῆρε τὸ καπέλο του κ' ἔτρεξε νὰ τοὺς βρῇ.

— Τὸ βράδυ πού θῆρθω, σκέφτηκε, γράφω.

Ἡ στρίγγλα καὶ μαύρη δύναμη, πού ποῖός ξέρει ἂν δὲν ἔχει τὴ ρίζα τῆς σὲ καμμιανῆς κληρονομικότης τὴν πηγὴ, τότε νίκησε ἄλλη μιὰ φορὰ.

Καὶ θὰ τονε νικά πάντα.

Καστελλόριζο.

Μ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ἡ Κοινή Γνώμη

ΕΝ ΜΕΣΗ.

Φίλε μου Νουμᾶ,

Ἄκου νὰ ἰδεῖς τί μοῦτυχε ν' ἀκούσω τὴν πρώτην βραδίᾳ πού πάτησα τὸ πόδι μου στὴν Ἀθήνα.

Περνοῦσα ἀπὸ νὰ μανάβικο στὰ Χαφτεῖα. Μέρους πούναί ὁ μανάβης ζήτησε νὰ τὸ στολίσει. Μέσα στ' ἄλλα του στολίδια ἔκρινε καὶ μιὰ σημαία—μὰ ὁ διάολος ἔτυχε ἡ σημαία νὰ εἶναι βουργάρικη. Ὁ φτωχὸς ὅμως, μὴ ξέροντας βέβαια πὼς εἶναι τέτια, τὴν ἐκόλλησε μπρὸς στὸ μαγαζί του.

Ἡ σημαία ξανοίχτηκε μὲ τὸν ἄγέρα. Τὴν ὥρα τὸ λοιπὸν πού περνοῦσα καὶ γὼ, πῆραν χαμπέρι 4—5 πρόσφυγες—καθὼς ἔμαθα μετὰ—πού ἔξεραν τὴ βουργάρικη σημαία καὶ φιλολογοῦσαν τὸ πρᾶμμα. Γιὰ νὰ τελειώνει γλήγορα ἡ δουλειὰ μιλῶ ἐγὼ τοῦ μανάβη καὶ τοῦ ξηγῶ τὸ λάθος του. Μεσοχώρησε κ' ἕνας

πρόσφυγας θέλοντας νὰ νουθετήσῃ κάπως τὸ μανάβη γιὰ νάναί πιὸ προσεχτικὸς ἄλλοτε. Μιὰ φρασούλα εἶχε σκοπὸ νὰ εἰπεῖ καὶ τὴν ἀρχίνησεν ἔτσι: Δὲν εἶν' ἐντροπὴ, κύριε μανάβη ἐν μέσῃ Ἀ.

Ἄ! τὸ φτωχό μου τὸν πρόσφυγα!

Κοκκάλωσε. Ἦθελε νὰ εἰπεῖ «ἐν μέσῃς Ἀθῆναις» μὰ ἔλα' πού ἡ Ἀθήνα τοῦ ἔρθε στὴ μιλιὰ! . . . Καὶ προτίμησε ὁ δύστυχος νὰ καταπιεῖ τὴ γλῶσσά του, νὰ μὴ βγάλῃ τὸν πόνο του, νὰ μὴ εἰπεῖ τὸν καημὸ του, παρὰ νὰ θυσιάσῃ τὴ δοτικὴ του, τὴν πεθαμένη, τὴν ἔτιμη!

Ἀγαπημένε μου, κατατρεγμένε μου ἀδερφέ, κ' ἀπάνου ἀπὸ τὸ Βούργαρο τῆς μοῖρας σου εἶναι νάχεις τὸν «Ἕλληνα» δάσκαλο, πού πάω νὰ πῶ στέψω ποτὲ δὲ θὰ σὲ λυπηθεῖ καὶ δὲ θὰ σοῦ ἀνοίξῃ ποτὲ τὴν πόρτα τῆς φυλακῆς καὶ τὸ στρατὶ τῆς λευτερίᾳς σου. . . . Ἀπὸ κείνονε γλύτωσε, μ' ἀπὸ τὸν ἐσωτερικὸ σου ὄχτρο ποῖός θ' εἴς γλυτώσει—μιὰ καὶ δὲ νοιώθεις δίπλα του τὸν ἐσωτερικὸ φίλο καὶ τὸν ἐσωτερικὸ πόλεμο;

Ἀδερφέ μου—μάθε! καλὰ τίς δοτικές κ' ἐννοια σου!

ΤΑΣΙΔΙΩΤΗΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ὅσο κι ἂ μᾶς συγκινοῦν τὰ χρυσὰ λόγια πού δημοσίεψε στὸ «Ἄστυ» ὁ διευθυντὴς του κ. Ζ. Παπαντωνίου γιὰ τὸ ἔργο τοῦ «Νουμᾶ», δὲν μπορούμε νὰ τοῦ τὸ κρύψουμε πὼς δὲ νιώσαμε ποῖά εἶναι αὐτὴ ἡ παντοδύναμη αἰσθητικὴ, πούναί μάλιστα καὶ «καλλίτερη» ἀπὸ τὴ γραμματικὴ καὶ πού κάνει τὸ φίλο Παπαντωνίου καὶ τόσοις ἄλλους δημοτικιστάδες νὰ διαφωνοῦμε μαζί μας.

— Πολὺ θὰ μᾶς ὑποχρεώσῃ ἂν ἀργότερα, σὲ ἄλλο ἄρθρο του, μᾶς μυήσει καὶ μᾶς τοὺς βέβηλους σ' αὐτὰ τὰ Ἑλευσίνεια μυστήρια τῆς Αἰσθητικῆς τους, καὶ τότε εἰμαστε προθυμότεροι νὰ τοῦ ἀπαντήσουμε—ἂν κι ὁ Ψυχάρης ἀπόδειξῃ ὁλοφάνερα καὶ μὲ τὴν «Ἀπολογία» του καὶ μὲ τὸσα ἄρθρα του ἴσαμε τώρα πὼς γιὰ μερικὸς ἡ καμαρωμένη αἰσθητικὴ εἶναι γλωσσικὴ ἀναισθητικὴ καὶ τίποτ' ἄλλο.

— Μὰ γιὰ νὰ μιλάει ἔτσι ὁ Παπαντωνίου κάτι θὰ ξέρει καὶ τὸ κάτι αὐτὸ καρτεροῦμε μὲ λαχτάρια νὰ τὰκούσουμε.

— Γιὰ τὴν «Ἑστία» ὅλη ἡ φιλολογικὴ παραγωγή τοῦ 1906 περιόρισται στὰ «Ἀνωρελὴ βιβλία» τοῦ κ. Βικέλα καὶ γιὰ τὴν «Ἀκρόπολη» στὸ «Νέο Πνεῦμα» τοῦ Γιαννοπούλου.

— Κανένα ἄλλο βιβλίον, λένε, τῆς προκοπῆς δὲ φάνηκε

τὸν περασμένο χρόνο. Ἐσχάσαν, βλέπετε, τοὺς «Πανσλαβιστές» τοῦ Ἀνοητόπουλου καὶ τὸ βιβλιαρίκι ποδῆγαλε ὁ κ. Κολοκυθόπουλος τῆς «Πανακοθήκης». Ἄδικα πράματα.

— Τὸ ἄδικο διορθώθηκε ἡ «Ἀκρόπολη» τῆς Παρρασκευῆς μνημονεύει τοὺς «Πανσλαβιστές».

— Κίπριος πού διέβλεπε τὰ βρα σούρανε οἱ Ἀθηναῖοι χρονογράφοι στὸν περασμένο χρόνο, φώναζε: «Μὰ δὲν μποροῦν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ ρίξουνε μιὰ στιγμούλα τὰ προσωπικά; Οὔτε τοὺς πεθαμένους δὲ ἀέθουνται!»

— Ὅταν πέθανε ὁ μακαρίτης Πεσματζόγλου οἱ φημερίδες γράφανε πὼς εἶναι ἀναντικατάστατος. Προχτές, πρὶ σαραντῆς αἰῶνα, πού ἐκλέχθηκε ὁ κ. Μάτσας Γενικὸς διευθυντὴς τῆς Ἀθηναϊκῆς, οἱ ἔδρες φημερίδες γράφανε πὼς βρέθηκε ὁ ἀξίος ἀντικαταστάτης τοῦ Πεσματζόγλου. Ἀπ' αὐτὸ καταλαβαίνετε πὰ τί σημάσια πρέπει νὰ δίνει κανὶς στὶς κρίσεις τους.

Ο ΙΔΙΟΣ

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΘΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

Ἀπὸ Πέμπτῃ σὲ Πέμπτῃ.

Ὑπουργὸς Ἑσωτερικῶν ὁ Ν. Καλογερόπουλος

Σκοτωμοί. Ἑπαρχίαι 7.

Λαθρομοί. Ἀθήνα 5, Περικίας 6, Ἑπαρχίαι 5.

Κλεψιές. Ἀθήνα 8, Περικίας 7.

Ο ΦΟΝΟΓΡΑΦΟΣ

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

τὸ ἕνα, καὶ 1,25 χρ. φρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικόν, πουλιοῦνται ἡτὰ γραφεῖα μας καὶ στὸ Βιβλιοπωλεῖο Σακέτου (ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλὴ) τὰκόλουθα βιβλία:

Τοῦ Ψυχάρη «Ὀνειρο τοῦ Γιαννίρη» (σελ. 268).

Τοῦ Πάλλη «Ἡλίας καὶ φεγγάρι» (σελ. 120).

Τοῦ Φωτιάδου Τὸ «Γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ καὶ ἀναγνώστης» (σελ. 405).

Τοῦ Ἑδταλιῶτη «Ἱστορία τῆς Ρωμιοσύνης» σελ. 320 καὶ «Μαζώχτρα. Βρουκόλακας κλπ.» (σελ. 269).

Τοῦ Ἑρμοῦ «Τῆς Ζωῆς» (σελ. 194).

Τοῦ Φιλάντα Γραμματικὴ τῆς Ρωμαϊκῆς γλώσσας (μέρ. Α') (σελ. 96).

Τοῦ Δ. Τανταλίδου «Σκιές ποιήματα».

Τοῦ Λόγγου «Δάφνης καὶ Κλόη» (χαρτοδεμένο μετὰφρ. Ἡλ. Βουτιερῶν) (σελ. 86).

Τοῦ Εὐριπίδου «Μέδεια» μετὰφρ. Γιάννη Περικαλίτη (σελ. 59).

ἄμα τὰγγίξε. Ἰσως νὰ στάθηκε τὸ χάδι τῆς ἀφτὸ ἡ μόνη γλῶσσα τῆς ζωῆς τῆς, τὸ μόνο πού ἀγκάθια δὲν εἶχε, πού φυσικά του εἴτανε ἕπαλό.

Καὶ τώρα, στὴν Κερμαρία, ὅλα τῆς φαινόταντε βελούδο. Τώρα ἔβλεπε τὸν ἥλιο, ξάνοιγες τὸ φῶς σου τὸ κρυμμένο στὶς φυλλωσιές καὶ στὰ ξαθιά τὰ τὰχια. Κάτω ἀπὸ τὸν μπαζὶ τῶν Ὀλιπέρηδων, ἴσια μὲ ἐκεῖ πού ἄρχιζε ἡ στράτα, ζαπλωνότανε ἴσια ἴσια σιταρόσπαρτο λιθάδι· τὸ σπῖτι ἀνάμεσα σὲ πρασινάδες, πίσω ἕνα βουμάνι πύρα, βελανιδιές καὶ λέφκες· θυμότανε τὰ περασμένα τῆς καὶ ἀνάσαινε, ὅταν πῆγαινε περίπατο στὸ βουμάνι μὲ τὸν Πάβλο, πού ἄλλο παιδί τότες δὲν εἶχαν· χωράτεθε ἡ Κατινούλα, ἔπαιζε, γελοῦσε μὲ τὸ μικρόνε. Κάποτες τὸν ἔπαιρνε, ἀνεβαίνανε ὡς τὴν κορφοῦλα μακριὰ μακριὰ τῆς Κερμαρίας, βοδολοῦσανε στὴ μεγάλη τὴν ἀμμουδιά, καὶ σάν εἴτανε ὁ μικρὸς κουρασμένος, ἀπὸ κεί πέρα, τρία χιλιόμετρα δρόμο, τὸν κουβαλοῦσε στὸν ὦμο τῆς, ὥσπου νὰ γυρίσουνε. Ἄλλες φορές, ἔβγαίνε μοναχὴ τῆς, κοίταζε μιὰ στιγμούλα, προτοῦ ἀπομακρυνθῇ, τὸ ξοχικὸ πού λεγότανε Χαμανοκόρφι, — δηλαδὴ κορφὴ ἐνὸς κάποιου Χαμανοῦ, γιὰτὶ τόπος τοπούλης στὴν Μπρετάννια δὲν ὑπάρχει πού νὰ μὴν ἔχη καὶ τὸνομά του, τραβοῦσε ὡς τὸ Γιαλόκαστρο

— γιὰτὶ ἔτσι, περήφανα καὶ μεγαλόπρεπα, βαφτίσανε τὴν καλύβα ὅπου καθότανε πάντα ὁ μπαμπὰς τῆς—τοῦ ἔλεγε μιὰ καλημέρα, κ' ἔρεθε βιαστικὰ. Τὸ νοῖκι ἐκείνη τὸ πλέρωνε, βοηθοῦσε καὶ τὸν πατέρα καὶ τὰδέρφια καὶ ὅλους τοὺς δικούς, παρὰ κἀπικο δὲν ἔξερε γιὰ λόγου τῆς νὰ κρατήσῃ, ἄμα τῆς ζητοῦσε κανέναν δανικὰ, εἶδνε ἄμέσως κ' ἐνοεῖται δὲν τῆς τὰ πιστρέφανε ποτέ. Πριγκιπέσσα, δὲν εἴπαμε; Ἡ πριγκιπέσσα ὅμως τὸ εἶχε γιὰ κρῖμα νὰ μὴ δίνῃ, γιὰ κρῖμα μεγαλότερο νὰ ξοδέθῃ καὶ νὰ στολίσῃ τὸν ἑαυτὸ τῆς.

Ἔδειχνε μάλιστα σὲ μερικὰ τόσο φιλόργηρη, πού τὸ παρατήρησε ἡ Ὀλία μιὰ μέρα. Πῆρε κιόλας μυρουδιά πὼς ἡ Κατινούλα τὴ γελοῦσε στοὺς λογαριασμούς πού παρουσίαζε κάθε βδομάδα τῆς κυρίας στὸ παστορικὸ τῆς τὸ τεφεράκι. Ἄμα εἴτανε νάγοράναι τίποτις γιὰ τάφεντικά, γιὰ τὸ νοικοκρεῖο ἢ γιὰ τὸ παιδί, τὰ ξέπερτε ἡ Κατινούλα κ' ἔβαζε λιγώτερα παρὰ πού τῆς κόστιζε. Ὅσο κι ἂν τὴ μάλλωσε ἡ κυρία, δὲν μπόρεσε ποτὲ τῆς νὰλλάξῃ ἀπάνω σ' ἀφτό, καὶ τοῦ κάκου. Τὴ ζωὴ τῆς τὴν εἶχε πὼς ἀνῆκε τῆς κυρίας, λοιπὸν τῆς ἀνήκανε καὶ τὰ χρήματά τῆς. Ἀφοσίωση καὶ πίστη πού μόνο σὲ δυὸ μέρη τοῦ κόσμου θαρρῶ γίνεται κανεὶς σήμε-

ρα νὰ τὰπαντήσῃ, ἀπὸ δουλειὰ, στὴν Μπρετάννια καὶ στὴν Ἑλλάδα, μέρη πού στὸν πολιτισμὸ δὲν εἶναι πολὺ προχωρημένα καὶ τὰ δυὸ τους.

Ἀδύνατο καὶ στὴ δουλειὰ νὰ τὴ βαστάξῃς. Ὅπως γράφει ὁ συγγραφεὺς, ὅπως ζουγραφίζει ὁ ζουγράφος, καὶ ἀφοῦ τελειώσουνε σύγραμμα ἡ ζουγραφία, νοιώθουνε τὴ συνείδησίν τους ἀλαφρομένη, ἔτσι κ' ἡ Κατινούλα, ὅταν κατῶρθανε νὰ βάλῃ ἄνω κάτω μιὰ κάμαρα τοῦ σπιτιοῦ, νὰ χωθῇ ὡς καὶ στὶς κόχες, γιὰ νὰ σκουπίσῃ, γιὰ νὰ πλύνῃ, γιὰ νὰ χύσῃ νερό, νὰ τρίψῃ τὸ πάτωμα, νὰ πάρῃ μιὰ μιὰ τίς καρέγλες, νὰ μὴν ἀφήσῃ κοκκί σκόνη πούπετις, νὰ, τότες καμάρωνε τὸ ἔργο τῆς καὶ δάσκησεν τὸν καλὸ τεχνίτη. Προτοῦ κατοικήσουνε σπῖτι δικό τους, προτοῦ ἀποχτήσῃ ἐργαστήρι καὶ λούσσα ὁ κ. Ἀντρέας, νοικιάζαν ἕνα πέμτο πάτωμα στὸν ἀπάνω μαχαλά, πέρα τοῦ Σεκουάνα τοῦ ποταμοῦ, κοντὰ στὴ Σορμπόνα, δηλαδὴ στὸ Πανεπιστήμιον. Δὲν εἴτανε καὶ μεγάλο τὸ σπιτικό, τάντρογγο μονάχα κ' ἕνα παιδί. Δὲν εἶχανε καὶ πολλοὺς παρὰδες. Δουλειὰ δὲν ἔβλεπε στὸ σπῖτι, πού νὰ μὴν τὴ κάμῃ ἄμέσως ἡ Κατινούλα. Κατρακυλοῦσε τίς σκάλες ἄψε σῆψε, γιὰ ἕνα κουτὶ σπῖρτα νὰ τὸ φέρῃ πρὸ γλήγορα τοῦ ἀφέντη, γιὰ κάτι πού χρειαζότανε ἡ μαγέρισσα ἡ

Τοῦ Σοφοκλέους Αἰας. Μετάφρ. Ζήσιμου Σιδερῆ (σελ. 61).

Τοῦ Χ. Ἀντρούδη «Ὁ Μίγ' Ἀλέξαντρος» (σελ. 192).

Τοῦ Δ. Η. Ταγκόπουλου «Ζωντανοὶ καὶ Πεθαμμένοι» δράμα—«Ἡ Χρυσανθή» καὶ «Τάφος στὸ Γιαλόν» δηγήματα (σελ. 78) «Ὁ Ἄσωτος» δράμα (σελ. 89).

Τοῦ Παντελῆ Χόρν «Τὸ Ἀνεχτίμητο», δράμα καὶ ὁ «Ἐένος» δραματικὴ σκηνή (σελ. 127).

Τῆς κ. Ἀλεξάνδρας Παπαμόσκου «Ἀθρόπινος μηχανισμός» (σελ. 149) χρυσοδεμένος, δρ. 1,50 καὶ γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ 2.

Ἡ ΛΙΛΙΑ, μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Ἀλέξ Πάλλη (σ. 416) δρ. 2 καὶ φρ. χρ. 2½ στὸ ἐξωτερικὸ Ἡ «ΜΑΤΙΑ» τοῦ Γ. Ἀδάζου δρ. 1.

Τοῦ Ἡλίας Σταύρου «Θρησκεία καὶ Πατρίδα».

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Ταχ. Ἀν. Ὁ Α. Σιγανὸς μᾶς στέλνει τὴν ἀκόλουθη σημείωση, ἀπεντώντας στὸ γράμμα σου. «Γιὰ τὸν Ἰψεν σ' Ἑλληνικὴ γλῶσσα λίγα πράγματα γράφτηκαν. Ὑστερὰ ἀπ' τὸ θάνατό του ἔγραψε ὁ κ. Σενόπουλος στὰ «Παναθηναία» καὶ ὁ κ. Ζερβὸς στὸ ἴδιον περιοδικόν. Στὸ «Νουμά» πάλι κίτι γράφτηκε. Τώρα δὲ ἄλλα ἔχουν γραφῆ πρὶν ἢ κατόπιν ἀπὸ τὸ θάνατό του σ' ἐφημερίδες καὶ σὲ περιοδικὰ, οὔτε εὐκολο οὔτε καὶ δυνατόν μοῦ εἶναι νὰ ξίσω. Βιβλίον ἀναλυτικὸ τοῦ ποιητικοῦ του ἔργου εἶναι τοῦ Colleville καὶ Zepelin τὸ «Ibsen le maître du drame moderne» ἀπὸ τῆ «Collection des Grands Penseurs modernes». Μὴ τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶναι περὶ τοῦ περιγραφικὸ τοῦ ποιητικοῦ του ἔργου παρὰ ἀναλυτικόν. Τὸν Ibsen μόνον Γερμανοὶ τὸν ἔκριναν βαθύ. Γαλλικὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλα βιβλία μὰ δὲν εἶναι καὶ καλύτερα: Ἔργα του πᾶντες ὡς τὰ τώρα. «Οἱ Βρυκόλακες», «Τὸ σπῆτι τῆς Κούκλας», «Ἀγρίοπαις», «Ἐδὲ Γκιόπλερ», «Ὁ ἔχθρος τοῦ λαοῦ», «Τὰ στηρίγματα»

ποῦ ἤθελε τὸ παιδί. Τὸν Πάβλο ἀφ' ἑνὸς σεργιά-νιζε πάντα στὸ δημόσιον Κήπο· ἀφ' ἑτέρου τὸν πῆγαινε καὶ σκολιὸν καθὲς μέρα. Τὴν ἀγαποῦσε τὸ παιδί, δὲν τὴν ἄφινε ἥσυχην, ὅλο μαζὶ τῆς. Καὶ κείνη πιά, τὸ χατίρι του νὰ μὴν τοῦ χαλάσῃ, ὅχι πὼς τοῦ τὰ μα-σοῦσε σὰν ἑφταίγῃ, τὸ ξεθάρρο καὶ ἀπλὴ κορίτσι ποῦ ἀπὸ κοπιμμένα καὶ ψέματα δὲν ἤξερε· τοῦ τᾶλεγε μάλιστα ὀρθὰ κορτά, ἴσως καὶ γιὰ τοῦτο τὴν ἀκού-γῃ· ἀμὰ μπόρουσε ὅμως νὰ τοῦ κάμῃ τὸ κέφι του, τὸκανε πρόθυμη καὶ γελαστή. Μὰ μὲ τὰ παιδιὰ πρέπει κανεὶς νὰ προσέχῃ· ἄξια εἶναι νὰ σὲ κατα-στρέψουν, θάνατο καὶ χαμὸ νὰ σπεύρουν δόλογυρ-τους, καὶ ἡλικία δὲν ὑπάρχει ὅπου νὰ γίνεταί πῶς ἐρκοῦν τὸ κακὸ καὶ γιὰ τὰ ἴδια καὶ γιὰ τοὺς ἄλ-λους, ἴσα ἴσα ἐπειδὴ τὸ παιδί ἀκόμη δὲ νουώθει, τί σημασία, τί συνέπειες μπορεῖ νὰ φέρῃ ἓνα καὶ μόνον ἀταχτο κίνημά του.

Ἔτσι καὶ ὁ ἀθῶος ὁ Πάβλος ποῦ ἀπὸ τὴν Κερ-μαρία συνήθισε νὰ κουβαλιέται στὸν ὦμο τῆς Κα-τινούλας, τῆδρισκε μιά γλύκα νὰ ἐξακολουθῇ τὸ κου-βήλημα καὶ στὸ Παρίσι, Πῶς νὰ τοῦ τὸ ἀρνήθῃ; Πῶς νὰ τὸ ὑποψιαστῇ κιόλας πὼς θὰ τὴν ἐβλα-φτε καὶ ἂν τὴν ἐβλαφτε παλε, τί πειράζει, ἀφοῦ εἴ-τανε γιὰ τᾶφεντικά; Τὸ γερὸ, τὸ δυνατόν κ' ἐβρω-στο κορίτσι, μὲ τὰ κόκκινα τὰ μάγουλα, μὲ τὰ μάβρα τὰ μάτια, ποῦ σπιθοβολοῦσαν ἀπὸ ζῶη, κουβαλοῦσε τὸν Πάβλο στὸ δρόμον καὶ γελοῦσε. Μὰ ἴσως ἀπὸ καὶ καὶ ἀπὸ τότες ἄρχισε ἡ τρομερὴ ἀρ-ρώστια ποῦ ἐμελλε χρόνια νὰ τὴν βασανίσῃ. Μιὰ μέρα τῆς ἤρθε πόνος ξαφνικὸς στὴ μέση. Ἔπεσε στὸ κρεβάτι καὶ γιὰ νὰ πῆσῃ μιά Κατινούλα, θὰ πῇ πὼς μικρὸ πρᾶμα δὲ θὰ εἴτανε. Τὸ πρῶτ, ση-κώθηκε νὰ δουλέψῃ. Δὲν τὴν βαστούσαν τὰ γόνατά της. Ἔτυχε σὲ καὶ τὸν καιρὸ, πρῶτος ὁ κ. Ἀν-τρέας νὰ τὸ καταλάβῃ πὼς κατὶ ἔπαθε τὸ παιδί. Φέρθηκε, νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθειαν, ὅπως ἔπρεπε νὰ φερθῇ. Ὅταν εἶδε πὼς ἡ Κατινούλα ἤθελε καὶ κα-λὰ νὰ τοῦ συγγιῇ τὸ γράφειό του, δὲν τὴν ἀφη-σε, τῆς εἶπε μάλιστα πολὺ ἀσπρηρὰ ὁ μεθοδικὸς ὁ

τα τῆς Κοινωνίας, «Ἡ Κερὰ τῆς Θάλασσας». Ἰσως πᾶ-χτηκε καὶ κιν' ἔλλο ποῦ δὲν τὸ θυμοῦμαι. Γιὰ τὸν Ἰψεν μίλησε καὶ ὁ μεγάλος Δανὸς κριτικὸς Brandès στὰ περίφη-μα «μαθήματά του» ὑπάρχει καὶ μελέτη τοῦ ἴδιου γιὰ τὸν Ibsen γερμανικῇ γραμμῇ.

Γιὰ τὸ Χάουπμαν ἐκεῖνόν τιποτὶ δὲ γράφηκε σ' Ἑλ-ληνικὴ γλῶσσα. Ἐλάχιστα πράγματα μόνον ὑστερὰ ἀπὸ τὴν παράστασιν τῆς «Βουλιαγμένης Κιμπίνης» τοῦ στὸ Βατιλι-κό. Μ' αὐτὰ δὲν ἔχουν καμιά σημασία. Ἄλλο ἔργο τοῦ Χάουπμαν παραστάθηκε «ὁ ἀμαζῆς Χένριελ». Βιβλίον εἰ-δικὸν γιὰ τὸ συγγράφει αὐτὸς δὲ γνωρίζω, μὰ ὅποια ἱστο-ρία τῆς νεώτερης Γερμανικῆς φιλολογίας καὶ ἂν ἀνοίξῃς θὰ βρεῖς μέσα ὅσας πληροφορίες θελήσεις.

Γιὰ τὸ Μέτερλινγκ κίτι δημοσιεύτηκε στὰ πρῶτα φύλλα τῆς Τέχνης καὶ δὲ καὶ σὲ φημερίδες μὰ χωρὶς σπουδαία σημασία. Ἡ μετάφρασις τῆς «Μόννα Βάννας» δη-μοσιεύτηκε στὰ «Παναθηναία». (Χρόνος Β' τεύχος 43. 15 Ἰουλίου 1902, 44—45, 31 Ἰουλ. 15 Αὐγ. 46—47, 31 Αὐγ.—15 7/8/1902). Ἄλλο ἔργο τοῦ Μέτερλινγκ δημοσιεύ-τηκε στὰ «Παναθηναία» «Ὁ Παρεϊσάκτορ» καὶ πᾶντες τὸ παρασμένο κλοκίρι στὸ Βαρνιέτ ἀπὸ τὸ διασπ. Οἰκο-νόμου.

Οἱ μεγαλύτεροι Ροῦσσοὶ δραματικοὶ ποιητὰδες εἶ-ναι βέβαια καὶ ὁ Turgenieff καὶ ὁ Πούσκιν καὶ ὁ Τολστόν καὶ τὴν ἀνάμεσα στὸ πλῆθος τῶ νεώτερον δραματικῶν ἐξαίρετον ὁ Τσέχωφ, ὁ Γκόρκι. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι Ροῦσ-σοὶ δραματικοὶ ὀλιγώτερον ἴσως γνωστοὶ στὸν κόσμον μὰ στὴν πατρίδα τοὺς συντελεστὲς μεγάλοι τοῦ θεάτρου. Τέτιοι εἶ-ναι ὁ Gribojedoff συγγραφεὺς μ' ἄξια, ὁ Nicolò-Cogol-Ja-rowsky, ὁ Alessandro Ostrowski καὶ ἄλλοι.

Ὅσο γιὰ τὸ Γερμανὸν συγγραφεὴ ποῦ μὲ ρωτᾷς ὁ «ταχτικὸς ἀναγνώστης» ἂν ἔχει παρασταθῇ καμὴ κωμω-δία του στὴν Ἑλληνικὴν, τὸν παρακαλῶ νὰ καθαρὸγράψῃ τ' ὄνομά του, καὶ μὲ λατινικοὺς χαρακτήρας, γιὰτὶ εἴ-ποι τοῦ ἔχει γραμμένον σάθηκε ἀδύνατον νὰ τὸ διαβάσω.

— κ. E. C. l e m. Nice. Λίθαμε τὴ συντροπὴ τοῦ 1907 καὶ εὐχαριστοῦμαι γιὰ τὴν γαλλοειδέα εὐχὴν ποῦ τὴ συν-τροφεύουν. — κ. Γερ. Ζερ. στὸ Bombay καὶ Γραν. Ζερ. στὴν Κάλυμνο. Λίθαμε τὴ συντροπὴν τοῦ 1907 καὶ εὐχαριστοῦμαι. — κ. Δ. Δεδ. Boston. Ἀκόμα νὰ μὰ; γρί-ψις γιὰ τὴν ἀπόδειξιν ποῦ σοῦ στείλαμε δὲ καὶ τίς σερρεῖς μῆνης. Περιμένουμε.

Ἀντρέας, πὼς νὰ φροντῇ πρῶτα γιὰ τὴν υγείαν της. πὼς εἶναι ἀχαμνὸς λογαριασμός νὰ τὴν ἀμελῇ κανεὶς, γιὰτὶ δὲν κερδίζει τίποτα, παρὰ χειροτερέ-βουνε τὰ πράγματα, ὥσπου νὰ πᾶσῃ ἀπὸ ἀνάγκη καθε δουλειὰ, καὶ τί ὄρελος; Ταχτικὸς ἀθῶπος, τί ἄλλο νὰ τῆς πῇ. Μὰ ἡ Κατινούλα δὲν μποροῦσε νὰ τὸ πιστέψῃ πὼς εἴτανε ἄρρωστη μὲ τὰ σωστά της. Ἀνυπομονοῦσε στὸ κρεβάτι, παρακαλοῦσε τὴν κυρία καὶ τῆς δώσῃ τὴν ἄδεια νὰ σηκωθῇ πιά. Γιὰ δυὸ μέρες τῆς πέρασε κιόλας. Ὁ κ. Ἀντρέας κα-μάρινον ποῦ φρόνιμα τὴν συμβούλεψε καὶ τὴ μάλλωσε πάλε. Μὰ ἡ Ὀλία, πῶς πρακτικὴ ἀκόμη ἀπὸ τὸν ἄντρα της, μὲ μὲν στάθηκε στὰ πόδια της ἡ Κατι-νούλα, καὶ τὴν ἔστειλε στὸν γιαντρὸ, ἓνα γιαντρὸ με-γάλο, τὸ γιαντρὸ τοῦ θείου της τοῦ μακαρίτη, τοῦ γνωστοῦ ζουγράφου, νὰ μάθουνε μιὰ καὶ καλὴ γιὰτὶ πονοῦσε τὸ κορίτσι.

Πῆγε ἡ Κατινούλα. Ἰδοὺ τί ἔτρεχε. Τὸ δεξι-τῆς τὸ νεφρὸ, ἀπὸ τὸ ραχοκόκαλον δίπλα ὅπου βρί-σκεται, εἶχε ἐκκολληθῇ—ἔπεσε, ὅπως μερικοὶ τὸ λένε. Ἀφ' οὗ τυχάνει πολὺ συχνὰ στὴς γυναῖκες, τόσο συχνὰ ποῦ μοιάζει κ' ὑπάρχουνε λίγες μὲ ἀξε-κόλλητο ἢ τὸ ἓνα ἢ τὸ ἄλλο τὸ νεφρὸ, τίς περισσό-τερες φορὲς τὸ δεξί. Δὲν εἶναι καὶ καμιά κακὴ ἀρ-ρώστια. Φτάνει νὰ τὸ ξέρῃς, νὰ νοιάζεσαι, νὰ παίρ-νῃς τὰ χρειαζόμενα μέτρα, νὰ μὴν τὸ παρακάνῃς στὴν κούραση καὶ γλυτάνεις. Ὁ γιαντρὸς τῆς παρ-ἄγγειλε νὰ θρέφεται, νὰ παχαίνῃ, ἂν μπορεῖ, κ' ἔτσι νὰ στερεωθῇ τὸ νεφρὸ της, νὰ πιᾶσῃ νὰ μὴν ἀλλάξῃ θέσιν καθὲς τόσο, νὰ μὴν πλεχῇ, ποῦ λένε οἱ γιαντροὶ στὸ Παρίσι. Τῆς εἶπε καὶ κατὶ ἄλλο ποῦ στεναχωρήθηκε ἡ Κατινούλα. Τῆς εἶπε πὼς θὰ γειά-νῃ γιὰ σίγουρον, ἂν παντρεθῇ καὶ ἀποχτήσῃ παιδάκι.

Ὁ λόγος δὲν τῆς ἄρεσε διόλου. Δὲ φαντάζεται κανεὶς τί μπορεῖ νὰ δῇ καὶ νὰ πάθῃ ἓνα φτωχό-παιδὸν στὰ χωριά. Δὲν τὸ φανταζότανε μήτε ὁ γιαν-τρὸς, εἰδμεν θὰ μετροῦσε τὰ λόγια του, θὰ τᾶλεγε ἴσως διαφορετικὰ, μὲ τρόπο. Ἔπρεπε κιόλας νὰ μι-λήσῃ ὁ ἀθῶπος, ἀφοῦ εἴτανε γιὰ καλὸ, κ' ἔχουμε

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ἔντοκοι καταθέσεις

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους κατα-θέσεις εἰς τραπεζικὰ γράμματα καὶ εἰς χρυσόν, ἔτσι εἰς φράγκα καὶ λίρας στερελίας ἀποδοτέας εἰς ὀρισμένην προθεσμίαν ἢ διαρκείας.

Δι' εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς 8 ἐγίνετο ἢ κατὰ τῆς εἰς χρυσὸν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὀφειλῆς (chèque) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ὁμολογούχου.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πλη-ρώνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰ-τήσει τοῦ καταθέτου ἐν ταῖς ὑποκαταστάσεσιν τῆς Τράπεζας.

Τόκοι τῶν καταθέσεων.

1	1)2	τοῖς	ομο	κατ'	ἔτος	διὰ	καταθέσεις	6	μην.
		"	"	"	"	"	"	1	ἔτ.
2	1)2	"	"	"	"	"	"	2	ἔτ.
3	"	"	"	"	"	"	"	4	ἔτ.
4	"	"	"	"	"	"	"	5	ἔτ.

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδον-ται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικῇ ἢ ἀνών-υμοι.

ἄδικο ἐμεῖς ποῦ τὰ φυσικὰ τὰ πράγματα δὲν τὰ βλέπουμε ὅπως εἶναι, παρὰ ντρεποῦμαστε, τὰ θω-ροῦμε σὰν ἀνύπαρχτα καὶ ἀρχίζουμε τοὺς λυρισμούς. Τέτοιος λυρισμός τῆς ἤρθε ὡστόσο τῆς ἀδολῆς τῆς Κατινούλας ἀπὸ ἓνα περίεργον περιστατικόν. Μόλις δώδεκα δεκαετῶν χρόνῳ παιδί, τὸ καλοκαίρι ποῦ γνωρίζε τοὺς Ὀλπιέρηδες καὶ προτοῦ πᾶρ δούλα στὸ Χαμνοκόρφο, ὅταν ἔβρισκε τὰ πρόβατα στὸ λι-βάδι, τὴν κυνηγοῦσε βοσκὸς δεκάξην δεκαετῶν χρόνῳ. Τάνῃξερὸ τὸ κορίτσι ἔτρεπε, μόνον ποῦ ζύγωνε ὁ νιός. Ἀσκημὸς δὲν εἴτανε, μὰ τὸν σιχαίνονταν· τῆς ἔ-κανε κατὶ κουδέντες καὶ κατὶ χειρονομίας ποῦ ἀν-δίαζε καὶ τρώμαζε, καὶ ἀφ' οὗ πάντα πίσω της. Ἡ κατημένη δὲ φυσούσε γρὺ τοῦ μπικμπᾶ της, ἀπὸ κα-λοσύνη, μήπως καὶ τὸν πεθάνῃ στὸ ξύλον. Σκιαζό-τανε κιόλας. Στὸ τέλος, γιὰ νὰ μὴν τὴ δῇ, ἔτρεχε νὰ κρυφθῇ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι, στὴν καλύβη της. Ἐρχότανε ὡς ἐκεῖ, στεκότανε στὴν πόρτα, ψιθύριζε ἀπὸ τὸ κατώφλι μὲ τὰ χεῖλιά του ἀφρι-σμένα, κατὶ ἀνοστής, κατὶ ἀνοστής, πὼς τρελλοί-νεται, πὼς τὴ θέλει, πὼς τὴ διψᾷ, πὼς νὰ τὸν ἀφήσῃ καὶ βλέπει, καὶ ἀφ' οὗ ἐστῶμιζε τέτοια πολλὰ, ἐφθεγε, γιὰτὶ φοβότανε τὸ γέρο καὶ δὲν ἀποκοτοῦσε νὰ βῇ μέσα στὴν καλύβη, ὡς τὸ κρεβάτι αὐτῆς.

Ἔτσι γλύτωνε. Ἀπὸ τότες ὅμως τῆς ἀπόμεινε ριζωμένη στὸ ἀπλοῦς τῆς τὸ κεφάλαιον ἀνίκητη ἀντιπάθεια γιὰ καθε πρᾶμα, γιὰ καθε λόγον ποῦ θυμίζει ἔρωτες καὶ ἀγάπες. Μὰ καὶ ἡ παντρεὶς τάχα τί ἄλλο εἶναι; Κ' ἓνα φτωχοκόριττον ποῖονε θὰ πᾶ-ρη τὸ κατὸ κάτω; Πᾶλε κανέναν τέτοιο, ἢ μπό-σικο, ἢ κακοθήκον σὰν τὸ βοσκόν. Τί ἀξίζουν οἱ ἄν-τρες; Νά, ὅσο ἀξίζει καὶ ἀφ' οὗ. Ὅλοι τοὺς ἓνα σοῖ. Στὴν Μπρετάννιαν, δὲν τοὺς ἔχουνε οἱ γυναῖκες σὲ περίσσια ὑπόληψιν. Κούφια κεφάλια, λεία. Στὶς πο-λιτεῖες, συλλογιστικῆς, ἔχουνε ἀκόμη πῶς παραλυμέ-νοι. Κι ἀποφάσεις νὰ μὴν παντρεθῇ. Ἐνα δουλικὸν τί δουλειὰ ἔχει; Νὰ δουλέψῃ τᾶφεντικά. Λοιπὸν κ' ἡ Κατινούλα τὰ δικά της. Κι ἔς μὴ γυρέθῃ με-λάδες. Οἱ χωρικὲς ἐκείπερξ, τὴν παντρεῖα γιὰ μεπὰλὴ τὴν περνοῦνε. Ἀμὲ, δὲν εἶναι; Νὰ κίμῃς καὶ παιδιὰ, νὰ πεινοῦνε, νὰ ψαρεύουνε σὲ κανένα σκο-τεινὸ λαγοῦμι ὅτι βρῶνε. Ἀς μὰς λείψῃ. Ἀπο-φάσεις καὶ κατὶ ἄλλο ἡ Κατινούλα, νὰ μὴν ἀρ-ρώσθησῃ πιά, γιὰ νὰ μὴν ἀκούσῃ ἀπὸ τοὺς γιαντροὺς τέτοια λόγια.

Κι ἀλήθεια, ἐντεκα χρόνια σωστά δὲν πόνεσε ἡ Κατινούλα οὔτε στὴ μέση οὔτε πούπατι. Περαιτέ-να ξεχασμένα. Δὲ σκέθε λές τὸ νεφρὸ. Ἀκολουθή-σανε ἀφ' οὗ τοῦ δηνοῦμαστέ, κοντὰ ἓνα χρόνον πρὶν ἀπὸ τὸ θάνατό τῆς Ὀλίας. Μήτε τότες, μ' ὅλη τὴ σύχνησιν, δὲν ἔπαθε τίποτα ἡ Κατινούλα. Κι ὡστόσο εἶδε τὸν παθῶ τῆς τὸν τᾶραχον. Σὺν τῇ συ-νωδεῖν τὴν κερά της στὴ μεσηδρινὴ Γαλλία, εἶχε προκίστημα ἡ μικρὴ πὼς δὲ θὰ γύριζε πίσω. Χλω-μὴ, ἀνήμπορη καὶ ἀδύναμη, καθότανε ἡ Ὀλία ξα-πλωμένη στὴν πολυθρόνα της, χωρὶς νὰ κουνήσῃ, κά-ποτες καὶ χωρὶς νᾶχῃ τὸ κουράγιον νὰ βαστάξῃ τὴν πέννα της πολλὴ ὥρα· τὴν ἔφινε καὶ τὴν ξανάπια-νε, γιὰ νὰ γράψῃ τοῦ Ἀντρέα. Ἡ Κατινούλα στε-κότανε μπροστὰ της, ἀμίλητη. (ἀκολουθεῖ)